

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXVIII. Honorius III. Episcopo (a) Sleuvichensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

jurejurando, eos cognatione conjunctos esse, jubet Pontifex, ut si aliquis homo recte fidei gravitatis, & autoritatis denunciaret simul, & probet, impediatur matrimonium, cum ultra ejus denunciationem adfit fama communis, quæ velut publicum testimonium habetur, ut ait Quintilianus

lib. 5. instit. & in judicio valde confirmat ejus rei, de qua queritur, fidem, leg. 3. §. ejusdem, ff. de testibus; quia fama consentiens depositioni testium, non inconstans habetur, cap. præterea, de testibus, ubi plura de fama, & quatenus probet, adduxi.

CAPUT XXVIII.

Honorius III. Episcopo (a) Sleuvichensi.

CONSULTATIONI tuæ breviter respondemus: Mulieres, quæ de more veniunt ad valvas (b) Ecclesiæ benedicendæ cum sponsis, & ibi reclamantes, affirmant se nunquam in eorum matrimonium consensisse, audiri (sponsis legitime probantibus contrarium) non oportet, cum legitimis & idoneis testibus non debeat illarum simplex assertio prævalere. Sanè illis, quæ benedictione receptâ, mox à sponsis aufugiunt ante carnis (c) copulam subsecutam, asserentes se nunquam in illos veraciter consensisse, sed metu illato compulsas, verba protulisse consensus, licet animo dissentirent, non statim est audientia deneganda, sed de illo metu est cum diligentia inquirendum: & si talis metus inveniatur, qui cadere potuerit in constantem (d) virum, erunt non immerito audiendæ.

NOTÆ.

1. (a) *Sleuvichensi.*] In hac sexta collectione legitur *Besguensi*, sed malè, ut jam notarunt in præfati Cujacius & Cironius. Sleuvich est civitas Episcopalis Germaniæ, sub Metropoli Bremensi, qui Episcopatus cum aliis tribus fundatus fuit per Othonem Magnum Imperatorem, circa annum 948. ut notavit Cironius in præfati.

2. (b) *Ad valvas.*] Hæc verba omisit Raymundus, extant tamen in quinta compilatione Honorii III. ex qua textum hunc transcribo, & in eis innuitur mos benedicendi sponfos ad januam Ecclesiæ, de quo plura dabimus in cap. 1. de secundis nuptiis.

(c) *Ante carnis copulam.*] Id est, ut si copula subsequuta fuerit, matrimonium propter metum etiam gravem celebratum, retractari non debeat; quia per spontaneam copulam ratificatum fuit, juxta tradita supra in capite ad id, hoc titulo.

(d) *Virum.*] Vocem hanc omittunt Panormitanus & Butrius, quia non æqualis metus desideratur ad inducendam coactionem in fœmina, ac in viro; siquidem ille constantior est, ut docuerunt Covarr. 2. p. de matr. c. 3. §. 4. n. 16. Canif. in præfati, n. 2. Sed malè, tum quia in constantem virum legitur in dicta quinta compilatione; & sub viro facile fœmina comprehenditur, juxta diversam utriusque conditionem. Textum hunc expofui supra in cap. cum locum.

CAPUT XXIX.

(a) Gregorius IX.

GEMMA mulier nobis exposuit, quod cum T. filia ejus cum C. contraxit matrimonium, B. de Alterio eâ occasione, quod inter P. filium suum, & prædictam puellam infra septennium constitutos, sponsalia contracta fuerunt, pœnam solvendam à parte, quæ contraveniret, in stipulatione appositam, ab ipsa nititur extorquere. Cum itaque libera matrimonia esse debeant, & ideo talis stipulatio propter pœnæ interpositionem sit meritò improbanda: mandamus, quatenus si est ita, eundem B. ut ab extorsione prædictæ pœnæ desistat, ecclesiasticâ censurâ compellas.

NOTÆ.

1. (a) *Gregorius IX.*] Cum registro epistolarum hujus Pontificis careamus, cognoscere non possumus, cui rescribat in præfati; rectè tamen notavit Cujacius hic, in principio textus legendum tantum esse G. ut in Codice Gallicano legi ipse testatur, præcipuè cum Gemma, ut proprium nomen fœminæ nullibi legamus.

COMMENTARIUM.

EX hoc textu sequens communiter deducitur assertio: *Promissio pœnæ sponsalibus inuti- Conclusio licet adjicitur.* Probant eam textus in l. Titia traditur & 134. ff. de verb. oblig. l. 2. Cod. de inut. stipulat. l. 1. final. Cod. de spons. leg. 2. Cod. de repudiis, l. 2. Scult. de divortis: ubi dum de modo dissolvendi sponsalia agitur, de pœna reticetur, l. 39. tit. 11. partit. 5. Illustrant ultra congestos à Barbosa hic, Medrano de consensu connub. cap. 15. per totum, Balilius